

2017

medalla de la vila

**Colònies i
Esplai Xiribec**

presentació

El Ple municipal del passat mes de maig va decidir atorgar a Colònies i Esplai Xiribec la Medalla de la Vila en reconeixement a la seva constant dedicació al llarg dels darrers 50 anys en l'àmbit del lleure i l'educació dels nois i noies de Castellar. Des que l'any 1967 va posar en marxa les primeres colònies d'estiu a Castellcir, l'entitat ha perseverat durant mig segle en la seva acció, adaptant-se als nous reptes de la nostra societat canviant, però sense oblidar les seves essències.

Durant aquests 50 anys, Colònies i Esplai Xiribec ha estat una escola de ciutadania que ha sabut inculcar als nens i joves de la nostra vila valors tan importants com el de la llibertat, la responsabilitat, la solidaritat, el respecte a la diversitat, la participació o el foment a la inclusió social.

Milers d'infants han crescut dins l'entitat, primer gaudint de les activitats organitzades els caps de setmana i, en temps d'estiu, de les colònies i campaments. Posteriorment, bona part d'aquests joves han continuat formant part del moviment realitzant tasques de voluntariat.

També han estat nombroses les persones que han col·laborat amb l'entitat fent-se càrrec de la cuina de les colònies, millorant els locals de l'esplai, recollint ampolles, participant dels Pastorets o formant part de les juntes de pares...

La Medalla de la Vila, la màxima distinció municipal, vol posar en valor la tasca que han fet totes les persones que han participat en l'esforç col·lectiu que ha suposat mantenir viu el projecte. És un reconeixement merescut als voluntaris que, amb dedicació i vocació, han treballat perquè els nens de Castellar tinguessin un espai de referència i convivència.

El caràcter dels pobles, les viles i les ciutats es va configurant amb els anys gràcies a les entitats i persones que són part del seu tarannà i la seva història. Colònies i Esplai Xiribec forma part de Castellar perquè és una de les entitats que més ha contribuït a despertar el sentiment de pertinença a Castellar. Per tot això, s'ha guanyar ser distingida amb la Medalla de la Vila.

Moltes felicitats a tota la família de Colònies i Esplai Xiribec.

Ignasi Giménez Renom // Alcalde

1967-2017

50 anys fent colònies i esplai

L'Obra de Colònies, iniciada l'any 1967, ha estat el punt d'arrencada d'un moviment infantil i juvenil, anomenat popularment de moltes maneres: "Colònies", "L'Esplai", "Colònies i Esplai", "Moviment de Colònies i Esplai" i, d'ençà uns anys, "Colònies i Esplai Xiribec".

Han estat 50 anys de treball ininterromput, de feina inescotable, de vivències inesborrables. Durant tots aquests anys, la manera de fer, el voluntariat, la il·lusió, l'eficàcia, la constància, han definit els trets d'una entitat que va néixer fruit d'una necessitat, amb l'impuls i l'empara de la parròquia, i amb vocació de servei al poble. Pels qui estimem el moviment aquestes són dues realitats inseparables. Durant 50 anys, centenars d'infants i joves han après a créixer com a persones i han viscut experiències plenes d'intensitat que el pas del temps cuida de reviuir i actualitzar. Els fets deixen entreveure i són la força d'una entitat d'iniciativa privada i de servei públic.

Són 50 anys de dedicació a les **persones**, de treball en **grup**, d'arrelament al **poble** i de fidelitat a **Catalunya**, d'acció **crisiana**, i de contribuir a la **Pau**.

Podem parlar d'una llarga presència i incidència en la vida d'aquest poble. Tots n'hem estat els protagonistes. Hem estat oberts a la realitat del poble, a les seves necessitats, i hem estat disposats a col·laborar en tot allò que fos un servei als infants i jovent del poble.

El donar i el rebre han estat les constants i l'actitud permanent que han fet possible la realitat de les colònies i l'esplai. La dedicació des del voluntariat no ha estat a canvi d'un preu sinó la conseqüència d'unes conviccions, i d'una inquietud del jovent de sempre de sentir-se útils fent quelcom per als altres, en el nostre cas, per als infants, adolescents i joves.

Colònies i Esplai Xiribec

Colònies i Esplai Xiribec

COLÒNIES D'ESTIU (DES DE 1967)

Les colònies d'estiu iniciades l'any 1967 han tingut una continuïtat sense interrupcions. Durant els primers anys s'han organitzat durant els mesos de juliol i agost indistintament. Des de l'any 1982, únicament el juliol.

De les colònies d'estiu podem distingir quatre etapes, cadascuna de les quals correspon a les dues cases de colònies on s'han dut a terme la majoria de les tandes de colònies, convivències d'infants i joves, trobades familiars...

Són **“la Casanova del Castell”** a Castellcir (1967-1981), **“La Païssa”** a Monistrol de Calders (1982-1992), **“Sant Marçal”** a Castellet i la Gornal (1993-1995; 1999-2000), **“El Masover de la Bertrana”** a Santa Maria de Corcó-L'Esquirol (1996-1998; 2007); **“Vilalleons”** a Sant Julià de Vilatorrada (2001); **“Sant Pere d'Avinyó”** a Avinyonet (2002), **“El Congost”** a Arbúcies (2003), i retorn a **“Sant Marçal”** (2004-2006; 2008-2017).

D'ençà l'estiu de 1985 s'organitzen dues tandes, una de petits (dels 7 als 10 anys) i una de grans (dels 11 als 14 anys), de dotze dies de durada, i que acaben amb una diada familiar. Es dona molta importància als valors educatius de la convivència i la vida comunitària, i les

activitats es concreten entorn un objectiu educatiu a partir d'una consigna. Hi participen un màxim de 40 infants per tanda, acompanyats de 5 monitors (un dels quals és el coordinador), i el responsable educatiu. És una peculiaritat de l'estil de colònies, organitzar la intendència i la cuina, de la que es fan càrrec mares disposades a fer aquest servei.

Campaments d'estiu (des de 1986)

S'organitzen des de l'estiu de 1987, durant la primera quinzena del mes d'agost, i tenen una durada de 10 dies. L'edat dels participants és dels 14 als 18. Els objectius generals són la convivència de tots amb tots, la qualitat de vida, el coneixement de l'entorn, i les activitats entorn la consigna de l'estiu.

Els llocs d'acampada han estat: **Lles de Cerdanya** (1986, 1987, 1990), **Sant Llorenç de Morunys** (1988), **Beget** (1989), **Saldes** (1991), **Rupit** (1992), **Tuixén** (1993), **Planols** (1994, 2000, 2003, 2005, 2007, 2011, 2015), **Sant Aniol de Finestres** (1995), **Maçanet de Cabrenys** (1996, 1999, 2002, 2008, 2016), **Sadernes-Montagut** (1997); **Feners** (2001, 2017).

L'Esplai

(DES DE 1967)

Finalitzades les primeres colònies d'estiu es veié la necessitat de trobar-hi una continuïtat amb la creació d'un moviment infantil postcolònies que agrupés els infants els caps de setmana durant el curs escolar. És així com sorgeix el que primer s'anomenà MOVIMENT INFANTIL (1967-1972), i en endavant, L'ESPLAI (1972-1986). Pel desembre de 1985 pren el nom d'ESPLAI XIRIBEC, nom d'un dels protagonistes d'*Els pastors cantaires de Betlem*, els pastors de Castellar, recuperats aquell Nadal per l'Esplai.

Actualment l'Esplai s'adreça als infants entre els 4 i els 17 anys d'edat. La trobada dels grups d'infants, adolescents i joves es realitzen els dissabtes, de 4 a 7 de la tarda. La temporada d'Esplai comença habitualment el primer dissabte d'octubre i acaba el dissabte més proper al darrer dia de maig.

L'educació en el lleure es concreta en quatre objectius complementaris: conèixer-nos i fer-nos amics; fer i sentir-nos grup; viure atents al nostre entorn; i contribuir a fer possible un món millor.

A partir d'una consigna, i d'uns projectes, es treballen en grup els objectius i continguts que ens proposem assolir tenint en compte les edats dels infants.

Colles (1969-1975)

Formant part del moviment infantil, els nois i noies dels 13 anys s'agrupaven entre ells formant les anomenades "colles". Aquestes anaren adquirint una personalitat pròpia com a grup diferenciat pel tipus d'activitat si bé la seva existència fou només d'una anys (1971-1975).

A l'estiu s'organitzaven també colònies o estades per aquests grups: tenim constància de les següents estades: 1969, Saldes; 1970, Guixers; 1971, Falgars i Lles de Cerdanya; 1972, Gresolet; 1973, Cal Joan Batlle; 1974, Das de Cerdanya; i 1975, Sant Pau de Segúries.

Recollides d'ampolles de cava i paper (1970-2006)

Les recollides d'ampolles de cava, i posteriorment de paper, iniciades el 27 de desembre de 1970, han estat una constant fins l'any 2006. Colònies i Esplai organitzava quatre recollides anuals que es feien just després de festivitats assenyalades. Es van fer gairebé 150 recollides, que van ser una font de recursos que van ajudar al manteniment de l'entitat.

Des del moment es comptà amb la col·laboració dels infants, nois i noies, monitors, pares i simpatitzants, i amb el suport incondicional de molts castellarenes.

Les recollides es donaren per acabades a causa del creixement del poble, a les dificultats de mobilitat pels carrers i places, a la implantació generalitzada de la recollida d'ampolles i paper en contenidors, a la manca de locals per l'emmagatzematge, i a la minva de voluntaris disposats a col·laborar.

Casals de Vacances (DES DE 1985)

Durant les vacances de Nadal de 1985 es van iniciar els anomenats Casals de Vacances. S'organitzen durant les vacances escolars de Nadal (hivern), i Setmana Santa (primavera), i les activitats tenen en compte les festes i tradicions pròpies de casa nostra, així com el coneixement de l'entorn natural, i els objectius educatius de l'entitat.

Activitats d'animació al carrer (DES DE 1986)

Durant la primavera de 1986 s'iniciaren també les activitats d'animació al carrer, amb un caràcter lúdic i popular; amb l'objectiu de fer sentir els infants protagonistes del seu propi lleure.

La més coneguda d'aquestes activitats és la "Trobada de Petits cuiners", un concurs de cuina per infants que es celebra actualment cada dos anys coincidint amb la Mostra Gastronòmica de Castellar. La primera trobada fou el primer de maig de 1986. Altres activitats d'animació han estat i són, "l'Aplec de Traçuts", la "Mostra de petits artistes", "La fira del Rodamón",...

L'entitat col·labora en l'organització d'activitats populars i festives del poble: "Caramelles de Pasqua" (1986-1989);

"El Pintacarrers" i el "Despertar Tronera" de Festa Major (des de 1994); ; el "Pessebre Vivent de la cavalcada de Reis" (de de 1986), la "Plantada del Pessebre" a la Casa de la Vila (des de 1994); la recollida d'aliments per Via Solidària-Càritas (des de 1994); la "Mostra de Caganers" (des de 2009); la "Truitada popular" de Carnestoltes (des de 1987); i altres activitats en col·laboració amb l'ajuntament o amb les entitats: fent de control a la "Caminada Popular" (des de 1988); els "Jocs de Cucanya" a l'Aplec de Castellar Vell (des de 2006); la cercavila de gegants...

Tant els casals com les activitats d'animació volen oferir alternatives de lleure obertes a la participació dels infants del poble.

Els Pastors Cantaires de Betlem (DES DE 1985)

A la tardor de 1985, un grup de pares varen decidir-se a representar per als infants els pastorets de Mn. Joan Abarcat, que s'havien deixat de representar l'any 1962. Des d'aleshores ençà l'entitat els ha anat representant de manera continuada essent els protagonistes els pares (fins al 1994), i posteriorment amb joves i infants, fins a la celebració del centenari de la seva estrena (Nadal de 2016); una tradició que tindrà continuïtat.

Des de l'esplai s'han anat fent adaptacions al text, s'ha afegit un pròleg que vol fer més entenedora l'obra als infants i s'han donat a conèixer els pastorets amb el nom de dos dels seus protagonistes: "Xiribec i Xiripiga".

S'han representat al gimnàs del col·legi la Immaculada (antic espai teatral del Centre parròquia), a l'església, al teatret de colònies i esplai, i a l'Auditori Municipal.

Han estat prop de 700 persones, infants, adolescents, joves, i adults, els qui han participat en aquests 30 anys, que han après i interioritzat les seves cançons donant-les a conèixer a molts castellarencs. I cal fer esment al grup de pares dels inicis que a partir de les representacions dels pastorets varen organitzar-se com a grup coral amb el nom de Xiribec i que enguany han celebrat els 25 anys.

Casal de jovent (DES DE 1986)

Inicià les seves activitats l'any 1986 per la necessitat de donar continuïtat a l'acció educativa iniciada a l'Esplai, i com a resposta a les inquietuds dels adolescents. En aquella primera època (1986-1990) aplegà nois i noies entre els 14 i els 18 anys. Va organitzar activitats com les “llufes monumentals” (1987-1990), els “balls d'època” (1987-1990) o les “afartades catalanes” .

Tal com sona (DES DE 1987)

Per tal d'informar de les activitats d'estiu, el 1987 es va publicar per primera vegada un full amb el títol Tal com sona. El nom té el seu origen en una activitat realitzada l'any 1986 amb els nois i noies de l'Esplai entorn els mitjans de comunicació. D'ençà aleshores i fins a l'actualitat ha anat sorgint periòdicament i no sempre regularment, amb la finalitat d'informar sobre l'entitat, establir comunicació permanent amb les famílies i membres de l'entitat, i tenir una relació amb les altres entitats del poble. Des de l'any 2008 s'envia en format digital per correu electrònic.

Casal Festiu (DES DE 1996)

A la primavera de 1996 s'inicien les activitats del Casal Festiu, els diumenges a la tarda, per donar resposta al lleure juvenil del poble. es tractava d'oferir un lloc de trobada en dies festius, on els nois i noies a partir dels 12 anys, poguessin trobar i realitzar activitats d'esbarjo... Un espai obert a tothom. Per a la realització d'aquesta iniciativa es va comptar amb la col·laboració de pares i exmonitors. Aquesta experiència ha estat cíclica seguint els paràmetres de les necessitats dels adolescents del moment.

ja vaig a

**COLONIES
I ESPLAI
XIRIBEC**

Castells del Vallès

Les conviccions educatives i el logotip de Colònies i Esplai

Fou durant la tardor de 1986 quan els valors educatius fundacionals de les colònies i l'esplai trobaren la seva formulació actual, la qual configura avui la realitat i el projecte educatiu de Colònies i Esplai Xiribec. Fou una manera d'actualitzar i concretar l'objectiu declarat en l'ideari fundacional "l'educació humana i cristiana dels infants".

Els signes d'identitat de l'entitat s'inspiren en la Declaració Universal dels Drets de l'Home, la Declaració dels Drets dels Infants, l'encíclica de Joan XXIII, Pau a la terra, i l'Evangeli. Els signes d'identitat estan concretats en les conviccions educatives, i són la referència fonamental de l'acció educativa.

En les conviccions educatives de l'entitat s'afirma el valor de "tota PERSONA, el que és i pot ésser, i fent GRUP, obrir camins; sentint-nos POBLE, estimant CATALUNYA; i fent nostre l'EVANGELI, ésser constructors de la PAU.

Amb motiu del 20è aniversari es donà a conèixer el logo de l'entitat, simbolitzant en tots els seus elements els valors que donen sentit a l'acció educativa: la casa suggereix un espai de trobada dels infants, el castell, les quatre barres i la creu (símbols de Castellar) reforcen la idea de pertinença al poble, l'estimació per Catalunya, i l'evangeli, i el colom de la pau expressa l'horitzó permanent de l'acció educativa de Colònies i Esplai Xiribec.

Els locals de Colònies i Esplai a l'edifici del Patronat de les Escoles Tolrà

Des dels inicis del moviment infantil, l'any 1967, les noies de l'Esplai feien les seves activitats en l'edifici del Patronat Tolrà, situat al Passeig Tolrà. Els nois ocupaven aleshores els baixos de la rectoria. Fou l'any 1970, amb el tancament del Centre Parroquial situat en aquest edifici que passen a ser la seu de l'entitat.

Durant l'any 1989 s'iniciaren unes obres de reforma dels locals, amb el consentiment de la parròquia i del mateix ajuntament, amb la construcció d'un entresol entre la planta baixa i el primer pis, una reconversió dels locals que suposà un augment considerable de l'espai disponible que afavoriren el desenvolupament de les activitats pròpies de l'Esplai.

Les obres foren finançades amb els recursos propis de l'entitat (amb les recollides d'ampolles i paper), a més de les aportacions de la parròquia, i subvencions de l'Ajuntament i de la Generalitat de Catalunya. Foren inaugurats oficialment pel maig de 1992, coincidint amb la celebració del 25è aniversari de l'entitat.

Posteriorment, l'any 2008, s'han fet millores en alguns espais: s'ha adequat l'auditori, amb capacitat per 100 persones, com a sala d'actes; i s'ha adequat un espai, a la planta baixa, com a Cau d'en Xiripiga, per la celebració d'activitats festives tant de l'entitat com per les famílies que en formen part.

Amb estil propi des de 1967

Les colònies i l'esplai tenen un estil propi pel seu mateix origen, vinculat a la Parròquia de Sant Esteve de Castellar del Vallès, formant part de la seva acció educativa, transmissora dels valors de l'Evangeli. És el que coneixem com la "motxilla d'en Xiribec".

Les consignes i el motiu de les campanyes educatives que s'han dut a terme des de l'any 1985 classificades d'acord amb les conviccions educatives, són un referent necessari per entendre el nostre treball educatiu.

Tota PERSONA el que és i pot ésser

- **A l'Esplai: tots som protagonistes** PRIMAVERA 2000
- **Au!, pren alè** 1988-1989
- **Cada dia surt el sol** ESTIU 2007
- **Eduquem els infants, defensem els seus drets** E.1990
- **El món de cadascú un món per a tothom** 1985-1986
- **Els DRETS de tothom, DEURES per cadascú.** 2006-2007
- **Ets una bona peça** ESTIU 2011
- **No et despengis comunica't!** ESTIU 1991
- **No et despengis... comunica't** HIVERN 2014
- **Si en tens... no perdís el temps** ESTIU 2013
- **Si tots som iguals, no facis diferències** PRIMAVERA 1993
- **Som iguals, som diferents... accepta'm!** ESTIU 1995
- **SOM VOLUNTARIS, i ens agrada.** TARDOR 2007
- **Subidubidu... puja a l'avió** ESTIU 2012
- **Tota persona: un món per descobrir i fer créixer** E.1998
- **Viure amb tots els sentits** PRIMAVERA 1998
- **A l'estiu, tota cuca viu!** ESTIU 2005
- **Imagin...acció.** ESTIU 2000

I fent GRUP, obrir camins

- **A l'Esplai, comptem amb tu...** (TEMPORADA 2013-2014)
- **A l'Esplai, hi ha lloc per a tots** (TEMPORADA 2015-2016)
- **A l'Esplai, viure és molt bonic** (TEMPORADA 2014-2015)
- **A l'Esplai, ets Klau!** 2002-2003
- **Can seixanta: remena i tria.** ESTIU 2008
- **De generació en generació farem que tot sigui millor** PRI 1994
- **Enganxa't a l'Esplai** 2010-2011
- **Esplai obert: viu el poble i la natura** 2009-2010
- **Fem de l'esport un gran joc** ESTIU 1992
- **Fem Esplai: amb denominació d'origen.** 2003-2004
- **Fem esplai: estimem la natura!** 2005-2006
- **Fer i sentir-se grup** TARDOR 1991 / 1994
- **Fes-t l'esplai!** TARDOR 2006
- **Jugar és viure** PRIMAVERA 1991
- **Junts, fem pinya** TARDOR 2013
- **Kasa Komuna, quin sarau!** ESTIU 2010
- **L'Esplai, un món pels infants.** 2008-2009
- **L'Esplai: vine i ho viuràs** 2011-2012
- **Passa de la mandra: fes esplai.** 2004-2005
- **Si TU estàs bé, JO també.** ESTIU 2009
- **Un temps de lleure amb sentit** TARDOR 1996

- **Viu l'esplai!, fem caliu** TARDOR 1997
- **Viu l'esplai: cal ser-hi** TARDOR 1998
- **Viure i conviure** ESTIU 1986
- **Viure i Conviure** PRIMAVERA 2001
- **Viure i Conviure.** PRIMAVERA 2001

Sentint-nos POBLE

- **Això es pot salvar!** PRIMAVERA 1992
- **El poble d'en Xiribec** 1986-1987
- **Enigmes del poble d'en Xiribec i na Xiripiga** HIVERN 2013
- **Sóc del poble, tu també!** PRIMAVERA 1996

Estimant CATALUNYA

- **Cada terra té una història...** ESTIU 2014
- **Catalunya al cor - terra i ànima** ESTIU 1988
- **Catalunya, t'estimo!** ESTIU 1993 i 1996
- **Gegants i cavallers** PRIMAVERA 2013
- **la terra és de tots: aprèn a estimar-la** PRIMAVERA 1992
- **Obrim per festes.** 2003-2004
- **Roda el món I torna al born** PRIMAVERA 2012

I fent nostre l'EVANGELI / valors humanitzadors

- **A fons amb els valors** ESTIU 1987
- **Viure amb estil** ESTIU 1997
- **Vers una tecnologia humanitzadora.** ESTIU 2003
- **Obre els ulls, i meravella't....** ESTIU 2015

- **Quo Vadis...** ESTIU 2016
- **Amb el Cor alegre** ESTIU 2017

PAU

- **L'arca de Noè** 1987-1988
- **La Pau és possible si entre tots la fem possible** E1999
- **Obre fronteres: fem un sol món** PRIMAVERA 1995
- **Per un món de colors... canvia't les ulleres** 2001-2002
- **Tots humans: més germans** TARDOR 1998
- **Un món feliç, si!, un món millor, també!** ESTIU 2001
- **Ésser constructors de la pau** 1989-1990.

Sense classificar

- **A la recerca de la pedra filosofal** ESTIU 2002
- **bufem fort: en fem 45** HIVERN 2012
- **De Pel·lícula** ESTIU 1987
- **Fem-ho saber a tothom!** PRIMAVERA 1997
- **Fes un crit ben fort** TARDOR 2011
- **Pastorets, fum, fum, fum.** TARDOR 2012
- **Sant tornem-hi.** 2009-2010
- **Vers una tecnologia humanitzadora.** ESTIU 2003
- **Viu l'estiu: TOT és possible.** ESTIU 2006
- **Viu la festa!: un esclat de joia i felicitat** ESTIU 1994
- **Viure la festa: celebrar el goig de viure.** ESTIU 2004

Totes aquestes consignes són significatives dels valors i l'estil educatiu de l'entitat, que han donat peu a la cançó commemorativa dels 50 anys de Colònies i Esplai Xiribec.

Els voluntaris

Colònies i Esplai Xiribec, des dels seus inicis ha fet una opció pel voluntariat responsable en el lleure dels infants i adolescents. Han estat uns quants centenars els monitors que han dedicat una part del seu temps de lleure, a l'educació dels infants.

Tanmateix, des de sempre s'han tingut en compte les famílies, ja sigui per informar-los, per demanar col·laboració, o bé que implicar-los en activitats de gestió de l'entitat. Entre els voluntaris, doncs, hem de comptar amb els pares i mares que han estat membres de junta de pares, i que han contribuït al funcionament de l'entitat, fent-se càrrec de les funcions de secretaria, administració, manteniment dels espais, relació amb les famílies...

També cal fer una menció especials a les dones, moltes d'elles mares de família, i d'alguns homes, que han fet el ser servei com a cuineres a les colònies d'estiu i els campaments. Ha estat una part important i necessària del dia a dia de les activitats de l'estiu.

Per tot això, l'any 1994 es va començar a celebrar la diada del voluntariat, pels volts del 5 de desembre de cada any, per posar de relleu la importància del voluntariat a les colònies i a l'esplai, reconèixer el treball dels monitors i monitores de cada any, i posar de relleu altres entitats que des del voluntariat dediquen un temps a la cultura popular, a l'esport, a la llengua, a la natura, a la solidaritat,...

Els infants

Per acabar esmentar el gran nombre d'infants, adolescents, i joves, que han participat d'una manera o altra en les activitats promogudes per l'entitat: les colònies, l'esplai, els campaments, el casal, les activitats d'animació al carrer,...

Són infants de totes les edats, que varen començar a participar quan tenien set anys, que van mantenir una regularitat durant uns anys, i d'acord amb el pas del temps tenim una franja amb "infants", d'avui i d'ahir; entre els 7 i els 60 anys.

femc_st_ll_r